

Høringsnotat om VVM redegørelse

Nationalt testcenter

– for vindmøller ved Østerild

Indhold

1. Om projektet	side
Baggrund for etablering af et nationalt testcenter for vindmøller	4
Baggrund for valg af Østerild Klitplantage – og fravalg af andre arealer	5
VVM redegørelsen og forholdet til EU reglerne	7
VVM redegørelsens form og indhold	8
Kort over området	9
Anlægsloven	10
2. Borgerne er blevet hørt	
Høringsperioden	12
Læsevejledning for høringsnotatet	15
3. Høringen	
Resultater af høringen i tematisk form	
A. Generelle bemærkninger	16
B. Støj	19
C. Visuelle forhold	22
D. Natur	24
E. Dyr	27
F. Vand	33
G. Anvendelse og rådighed	34
H. Vindmøller	35

I. Socioøkonomiske forhold	38
J. Andet	38

Bilag

Bilag 1 Oversigt over indkomne svar	40
Bilag 2 Arealer screenet i forbindelse med valget af Østerild	45

1. Om projektet

Baggrund for etablering af et nationalt testcenter for vindmøller

Regeringen konstaterede i efteråret 2008 et behov for pladser til afprøvning af prototypevindmøller samt til opsætning af serie-0 vindmøller. Behovet for prøvepladser til prototyper er analyseret og dokumenteret i Megavind-rapporten "Afprøvning og demonstration af vindmøller" (juni 2008). Rapporten er udarbejdet af en arbejdsgruppe med deltagere fra vindmøllefabrikanter, energiselskaber og universiteter.

Den eksisterende nationale prøvestation ved Høvsøre har vist sig ikke at være tilstrækkelig hverken hvad angår antal pladser eller den maksimale højde på 165 meter set i forhold til den forventede udvikling inden for vindmøller.

Regeringen ønsker at sikre Danmarks konkurrenceevne og at fastholde Danmarks førerposition inden for forskning, udvikling og afprøvning af vindmøller. Det er regeringens langsigtede mål at gøre Danmark uafhængig af fossile brændsler - en udvikling hvor vedvarende energi spiller en væsentlig rolle.

Regeringen lod derfor Miljøministeriet komme med konkrete forslag til den videre handling, der kan imødekomme de relevante behov for opsætning af vindmøller på op til 250 meter.

Vindmølleindustriens behov for og ønsker til et nationalt testcenter, herunder et behov for en hurtig etablering af testcenteret blev kvalificeret og bekræftet af Risø DTU, som forsker i vindmølleenergi samt af Klima- og Energiministeriet. Der henvises til notat om kriterier for arealer til testmøller af 15. april 2009, som findes på Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside.

Regeringen besluttede i juni 2009, at Danmark skal have et nationalt testcenter for vindmøller til afprøvning af prototypevindmøller på til 250 meter, og at anlægget skal etableres ved anlægslov.

Den 30. september 2009 besluttede Regeringens Økonomiudvalg endeligt at udpege Østerild Klitplantage, som det areal, som der skulle arbejdes videre med til et nationalt testcenter for store vindmøller.

Valg af Østerild Klitplantage

Med henblik på at indkredse mulige arealer for et nationalt testcenter screenede Miljøministeriet hele landet, statslige såvel som private arealer. Følgende kriterier blev i første omgang lagt til grund for screeningen:

- middelvindhastigheden skal være > 8 m/s i 100 meters højde
- området skal ligge uden for EF- fuglebeskyttelsesområder
- afstanden til beboelse skal være > 1000 m
- arealet skal være > 346 ha (hvilket af Risø DTU og Vindmølleindustrien bedømmes at være nødvendigt for opstilling af det optimale antal vindmøller)

14 områder viste sig at opfylde disse kriterier.

Screeningen er baseret på data fra SagsGIS, som er tilgængelig på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside, og BBR – og CPR - registeret, og der kan derfor forekomme ejendomme uden folkeregistertilmeldte personer inden for de identificerede områder.

De 14 arealer blev derefter gennemgået og vurderet konkret i samarbejde med Risø DTU og Vindmølleindustrien. Den konkrete vurdering vedrørte især to forhold. For det første om det var muligt på en hensigtsmæssig måde at opstille det ønskede antal møller på den nord/sydgående linje. For det andet om vindfeltet (4 km) vest for møllerne havde eller kunne gives den rette ruhed. Endvidere blev arealerne set i forhold til forskellige naturbeskyttelsesinteresser, herunder fredninger samt arealets beliggenhed i forhold til de nærmeste bysamfund, eller sommerhusområder.

Ud over de 14 arealer foreslog Vindmølleindustrien området ved Nørhede, Filsø og Kallesmærsk Hede, som alle er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde og derfor ikke var fremkommet af screeningen.

Vurderingen blev gennemført ved en besigtigelse med deltagelse af Miljøministeriet, Risø DTU og Vindmølleindustrien af de områder, som ikke umiddelbart måtte afskrives. Der blev konkret foretaget en besigtigelse af arealerne ved Østerild Klitplantage, Hjørdemål Klitplantage, Husby

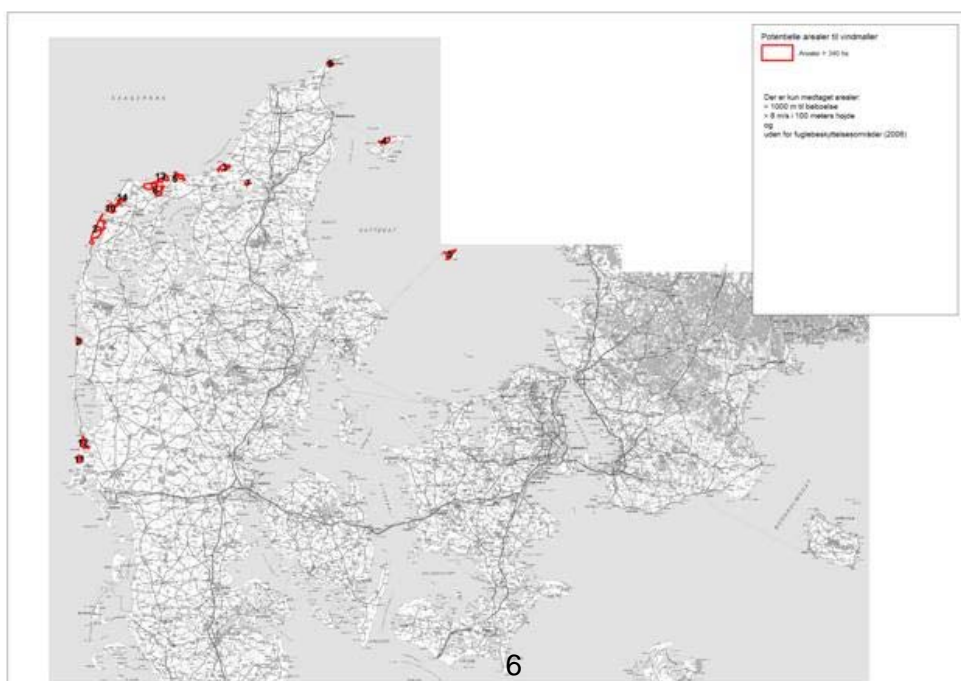
Klitplantage, Blåbjerg og Kærgården Klitplantage, samt området ved Nørhede, Filsø og Kallesmærsk Hede.

Resultatet af den konkrete vurdering var, at der kun var to områder som aktuelt opfyldte Risø DTU's og industriens behov; 1) Kallesmærsk Hede, foreslået af Vindmølleindustrien; og 2) Østerild Klitplantage, som fremkom ved screeningen.

Risø DTU og Vindmølleindustrien gennemførte herefter nærmere vurderinger af de to områder. Samtidig fik Vindmølleindustrien mulighed for at byde ind med eventuelle andre arealer, der burde indgå i det videre arbejde. Ministerierne angav ingen begrænsning i kriterierne for industriens undersøgelser. Industrien spillede ind med følgende arealer: Kallesmærsk Hede, Filsø, Østerild, Halkær Enge (Stadil Fjord), Stauning Lufthavn og Højer. Halkær Enge er EF-fuglebeskyttelsesområde og rummede umiddelbart kun plads til 4 testmøller. Stauning Lufthavn og området ved Højer var nye men blev dog aldrig konkretiseret, idet industrien selv vurderede, at arealerne ikke var store nok til et nationalt testcenter.

Resultatet af gennemgangen var, at man gik videre med en placering ved Østerild Klitplantage.

Der henvises til tidligere udarbejdede redegørelser om screeningen inkl. forskellige bilag bl.a. om hvilke kriterier et areal skal opfylde, notat om beskyttelsesinteresser samt notat om forholdet til EF-fuglebeskyttelsesområder og opstilling af vindmøller. Der henvises ligeledes til besvarelse af spørgsmål nr. 411 fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg om, hvorfor det ikke er muligt at teste prototypevindmøller på havet samt til spørgsmål nr. 442 om screeningen. I bilag 2 gennemgås de 14 identificerede arealer samt de af Vindmølleindustrien foreslåede arealer.

VVM redegørelsen og forholdet til EU reglerne

VVM direktivet¹ stiller krav om miljøvurdering af projekter, der kan påvirke miljøet væsentligt. Det fremgår dog af direktivets artikel 1.5, at projekter der vedtages i enkeltheder ved lov (anlægslov) under visse forudsætninger er undtaget af direktivet.

Der er således udarbejdet en VVM - redegørelse og gennemført en VVM - procedure som tilgodeser VVM - direktivet og også indeholder de nødvendige vurderinger efter Habitatdirektivet.

En VVM - redegørelse skal beskrive projektet og på passende måde påvise, beskrive og vurdere projektets direkte og indirekte virkninger på mennesker, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klima, landskab, materielle goder og kulturarv.

At skulle påvise, beskrive og vurdere projektet på passende måde indebærer et krav om, at beskrivelsen og vurderingerne baseres på tilgængelige oplysninger og ved hjælp af alment anerkendte og gængse vurderingsmetoder.

Kun i mangel af væsentlige basale oplysninger og vurderingsredskaber, kan det i forbindelse med en VVM blive nødvendigt at tilvejebringe nye oplysninger eller udvikle nye vurderingsmetoder.

I området omkring Østerild er det Miljøministeriets opfattelse, at de tilgængelige oplysninger om områdets natur og de allerede eksisterende vurderingsmetoder, kan beskrive de miljømæssige konsekvenser af etableringen af testcentret.

¹ Rådets direktiv af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer)

VVM redegørelsens form og indhold

Miljøministeriet har gennemført en vurdering af virkningerne på miljøet (VVM) af projektet, som grundlag for forslaget til anlægslov. Miljøministeriet, Miljøcenter Århus, der laver VVM-redegørelser for en række større projekter, herunder vindmøller over 150 meters højde, har haft det overordnede projektansvar.

Til at udføre opgaven er der indgået aftale om bistand til udarbejdelsen af VVM-redegørelsen med Landskabsarkitekterne Frode Birk Nielsen/SWECO. De har stor erfaring i VVM-vurderinger for vindmøller både i Danmark og i udlandet. Landskabsarkitekterne Frode Birk Nielsen/SWECO har haft Orbicon/Leif Hansen som underleverandør omkring natur og miljø, samt EMD (Energi og Miljødata) som underleverandør omkring støj og skygger.

Miljøvurderingen omfatter både opstilling af store vindmøller og rydningen af skoven.

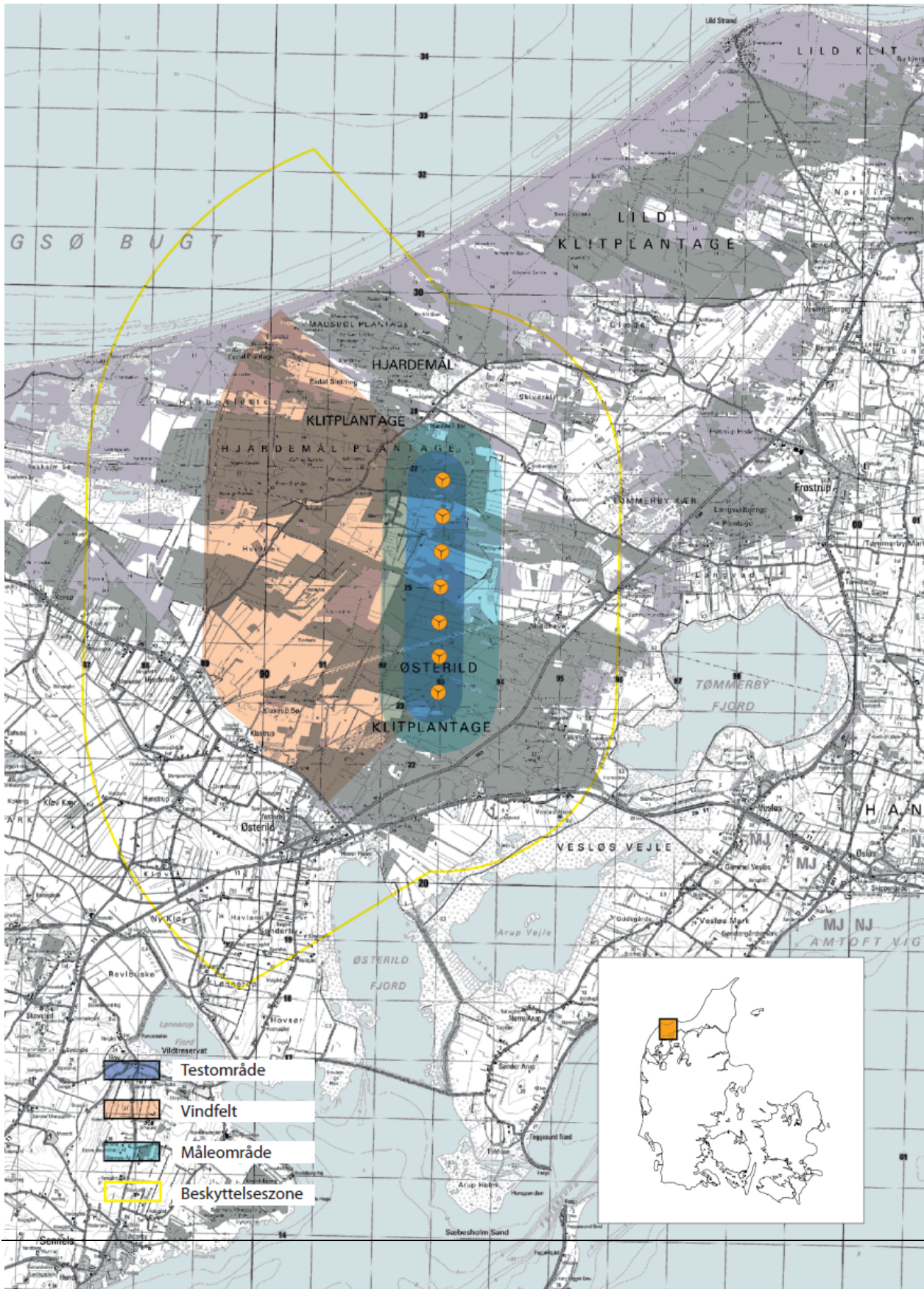
VVM redegørelsen er opdelt i:

- Beskrivelse af projektforslaget
- Vurdering af miljømæssige konsekvenser på globalt, regionalt og nationalt niveau
- Vurdering af de miljømæssige konsekvenser på lokalt niveau

VVM redegørelsen indeholder også en opsamling, der sammenkæder VVM redegørelsen med de indholdskrav og den opbygning af redegørelsen, der følger af VVM bekendtgørelsen.² Risø DTU og Vindmølleindustrien har bidraget til at konkretisere ønsker og krav til et nationalt testcenter, således at projektet kunne beskrives i overensstemmelse hermed, og dets konsekvenser for miljøet dermed kunne vurderes. Denne afklaring har været baggrunden for tilpasningen af projektet (beskrevet i indledningen til VVM'en) og udformningen af forslaget til anlægslov.

2. Bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Kort over området

Anlægsloven

Lovforslaget udmønter i lovgivning den planlægningsmæssige del af det projekt om etablering af et testcenter ved Østerild, som er beskrevet og vurderet i VVM redegørelsen.

Forslaget vil gøre det muligt at opstille og afprøve 7 vindmøller på op til 250 m på det nationale testcenter. Der skal kunne testes bl.a. vindmøllernes ydeevne, designgrundlag, pålidelighed, krav til elnettet og sikkerheds-/adgangsforhold. Indtil der er udviklet vindmøller på op til 250 m, vil der kunne opstilles mindre møller i et større antal. Det forventes således, at der vil kunne opstilles eksempelvis 9 vindmøller, indtil de helt store vindmøller er udviklet.

Lovudkastet indeholder specifikke bestemmelser om testområdets indretning med vindmøller, målemaster, meteorologimaster, interne serviceveje, arbejdsarealer mv., og der fastsættes grænseværdier for bl.a. skyggekast og rammer for anvendelsen af arealerne i forbindelse med opstilling og anvendelsen af testområdet.

DTU foreslås som driftsansvarlig at stå for anlæg og drift af centeret. Udgifterne til anlæg og drift af testcentret afholdes af brugerne af centeret.

Staten vil kunne sælge og udleje arealer til vindmøllepladser til de vindmøllesekskaber, der skal anvende arealet til afprøvning af vindmøller.

Lovudkastet regulerer i øvrigt ikke forholdet mellem parterne, dvs. staten og brugerne, for så vidt angår udlejning, salg og økonomiske forhold mv. Dette sker i kontrakter mellem staten, DTU og brugerne af vindmøllepladserne.

Gældende lovgivning om støj fra vindmøller ændres ikke. Der er beboelser i området, hvor støjgrænser vil blive overskredet.

Miljøministeren vil derfor kunne ekspropriere fast ejendom (op til 5 boliger), der ellers ville udsættes for støj over gældende støjgrænser, ligesom forslaget giver adgang til at rydde skov, foretage målinger mv. i det omfang, det i øvrigt er nødvendigt for centrets etablering og drift. Af hensyn til driften af testcentret vil miljøministeren kunne tinglyse servitutter på private ejendomme om begrænsninger i arealanvendelsen inden for lovens geografiske område bl.a. med hensyn til skovrejsning og beplantning.

Ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Loven vil træde i stedet for bestemmelser i naturbeskyttelsesloven, planloven, skovloven og jagt- og vildtforvaltningsloven og bla. Thisted Kommunes afgørelser efter denne lovgivning i forbindelse med anlægget af testcenteret.

2. Borgerne er blevet hørt

Dette høringsnotat samler alle indkomne henvendelser og kommentarer til høringen af VVM redegørelse for etablering af et nationalt testcenter for Vindmøller ved Østerild Klitplantage i Thy. Miljøministeriet har gennemgået og vurderet de mange synspunkter, der fremgår af dette høringsnotat. Høringsnotatet indgår sammen med høringsnotatet for lovforslaget i Folketingets beslutning om projektets gennemførelse.

Høringsperioden

VVM redegørelsen for et nationalt testcenter for vindmøller ved Østerild har været i offentlig høring fra den 7. januar 2010 til den 5. marts 2010. Offentlighedsperioden blev bekendtgjort ved annoncering i regionale distriktsblade og på Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside. Direkte berørte lodsejere blev ligeledes orienteret direkte ved offentliggørelsen af projektet og ved høringens start.

Information om projektet

Regeringens Økonomiudvalg besluttede den 30. september 2009 at iværksætte arbejdet med udarbejdelse af plangrundlaget for et nationalt testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage.

Miljøministeriet udsendte samme dag en pressemeddelelse, orienterede lodsejerne med bolig i testområdet ved brev og offentliggjorde et ideoplæg med frist for ideer og bemærkninger til den 19. oktober 2009. Der blev afholdt borgermøde den 8. oktober 2009. Samme dag blev der afholdt særskilt møde med de berørte lodsejere.

VVM-redegørelsen for det nationale testcenter for store vindmøller blev sendt i høring torsdag den 7. januar 2010 med en høringsfrist til den 5. marts 2010.

Offentliggørelsen blev annonceret i regionale dagblade. Lodsejere inden for projektområdet blev orienteret om offentliggørelsen per brev vedlagt en VVM-redegørelse.

Den 9. januar 2010 blev der afholdt endnu et borgermøde i Østerild, hvor VVM - redegørelsen blev gennemgået.

Udkast til lovforslaget om et testcenter for store vindmøller ved Østerild blev sendt i høring den 9. februar 2010 med høringsfrist den 5. marts 2010.

I forbindelse med offentliggørelsen af lovforslaget blev der afholdt et tredje borgermøde den 10. februar 2010, hvor lovforslaget blev gennemgået, ligesom der blev holdt oplæg om støj, værditabsordning og grøn ordning.

Den 5. marts 2010 udløb høringsperioden for henholdsvis VVM-redegørelsen og forslag til anlægsloven.

Offentliggørelse af materiale på Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside

Den 29. juni 2009 udsendte miljøministeren en pressemeddelelse, hvori det fremgik, at Danmark skal have et nationalt testcenter for vindmøller, hvor industrien kan afprøve prototyper af nye vindmøller. Samtidig at anlægget har så stor samfundsmæssig interesse, at det skal etableres ved anlægslov.

Den 30. september 2009 blev oplysninger om placeringen ved Østerild, pressemeddelelse og ideoplæg om det nye testcenter ved Østerild lagt på Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside.

Den 22. oktober 2009 blev en beskrivelse af den proces, der har foregået op til det endelige valg af Østerild lagt på Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside.

Den 29. oktober 2009 offentliggjorde styrelsen de 65 bemærkninger og indlæg, som indkom i idefasen.

Den 11. december 2009 offentliggjorde Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen i en pressemeddelelse at testcentret flyttes ca. 400 meter mod vest for derved at begrænse antallet af ekspropriationer, begrænse indgriben i to våde § 3 områder og samtidig bevare bynær skov ved Østerild

Den 11. december 2009 blev der udsendt en pressemeddelelse og samtidig blev kredsen af lodsejere orienteret om at offentliggørelsen af miljøvurderingen (VVM -redegørelsen) i begyndelsen af januar, og at der ville blive afholdt borgermøde den 9. januar 2010.

Den 9. februar 2010 offentliggjorde Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen et notat med en gennemgang af de 14 arealer, som blev fundet ved en screening af både offentlige og private arealer i hele landet.

Den 4. marts 2010 oversendte Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen en uddybende redegørelse for screening af arealer til brug for et nationalt testcenter for store vindmøller til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål til projektet

Der har været stor interesse for projektet fra både borgere og politikere. Ministeren har modtaget og besvaret knap tredive henvendelser vedrørende VVM-processen og planlægningen af det nationale testcenter for store testvindmøller. Herudover har Miljøministeriet besvaret en række konkrete spørgsmål fortrinsvis om værditab, om visualiseringerne i VVM-redegørelsen og valget af placering ved Østerild.

Miljøministeren har besvaret ni spørgsmål fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg. Det drejer sig om almindelig del spørgsmål nr. 403, 404 stillet af udvalget og 148, 411 og 416 stillet af Per Clausen (EL) og almindelig del spørgsmål nr. 244, 261, 262 og 442 stillet af Anne Grete Holmsgaard (SF). Temaerne heri har været støjbekendtgørelsen og screeningsprocessen.

Miljøministeren har yderligere besvaret femten § 20 spørgsmål stillet af Per Clausen (EL) vedrørende blandt andet placeringen ved Østerild, forskellige forhold, som på det tidspunkt vedrørte forberedelsen af VVM-redegørelsen, "Rapport fra regeringens planlægningsudvalg for vindmøller på land" fra 2007, erstatningsskov, Nationalpark Thy og spørgsmålet om alternative placeringer på landbrugsarealer. Der er tale om spørgsmålene: 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 317, 318, 321, 323, 324, 927, 928 og 929.

Endelig har Miljøministeriet besvaret en række aktindsigtsanmodninger vedrørende det planlagte nationale testcenter.

Læsevejledning for høringsnotatet

For at give læserne af dette høringsnotat et overblik over, hvilke temaer der lokalt og generelt har været debat omkring, har Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen valgt at behandle de indkomne hørings svar tematisk.

Da mange hørings svar indeholder kommentarer, forslag eller indvendinger, der hører til under flere overskrifter, kan dele af det samme hørings svar optræde i flere forskellige sammenhænge i høringsnotatet.

Det bemærkes, at hørings svarene alene er gengivet i hovedtræk, hvorfor ikke alle forhold er kommenteret. Bagerst i høringsnotatet er der en oversigt over, hvem der har afgivet hørings svar, og under hvilke temaer de enkelte hørings svar er behandlet. Ligeledes vil alle hørings svar være tilgængelige på Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside på adressen: www.blst.dk/

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen har med dette høringsnotat forsøgt at besvare de enkelte kommentarer, hvor de passer bedst i sammenhængen. Ligeledes har Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen søgt at få alle kommentarer med, som er relevante for projektets videre behandling i Folketinget.

Samtidig med VVM høringen har udkast til lovforslag om et nationalt testcenter i Østerild været i høring. Nogle borgerhenvendelser og hørings svar har både rettet sig mod VVM redegørelsen og forslag til anlægslov. For at sikre at alle henvendelser behandles og indgår det rette sted, kan en besvarelse både fremgå af dette høringsnotat og af høringsnotatet vedrørende anlægsloven.

3. Høringen

Der er indkommet 140 høringssvar til VVM redegørelsen i høringsfasen.

A. Generelle bemærkninger

En stor del af de indkomne høringssvar er kritiske i forhold til valget af Østerild Klitplantage, som stedet, hvor det kommende nationale testcenter for vindmøller skal placeres. Der har fra projektet blev præsenteret været en udbredt skepsis over for de kriterier og den metode, der har ligget til grund for valget af Østerild. Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen har på den baggrund udarbejdet et notat, som område for område beskriver processen med udvælgelsen af Østerild og fravalget af andre arealer. Notatet er beskrevet i afsnittet om valg af Østerild Klitplantage på side 6 i dette notat. Kritikken af udvælgelsen kommer klarest til udtryk i den undersøgelse Danmarks Naturfredningsforening har gennemført.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har den 4. marts 2010 offentliggjort resultaterne af en undersøgelse, som DN har ladet gennemføre. Undersøgelsen har til formål at identificere alternative lokaliteter til placeringen af et testcenter for store vindmøller end ved Østerild Klitplantage.

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen har foretaget en gennemgang af rapporten. DN's beregning af arealstørrelse refererer til størrelsen af testområdet, altså det område inden for hvilket testområdets aktiviteter skal foregå (fundamenter, veje, huse, målemaster m.v.), som det er anført i VVM redegørelsen. I kriterierne indgår dermed ikke vindmøllecirkulærets krav om 4 gange møllens højde til nærmeste nabo. Det må derfor konstateres, at DN i sin metode har valgt et "for lille" areal på 4,4 x 1 km. En størrelse som ikke opfylder hverken vindmøllecirkulærets bestemmelse om afstand til nabobebudning, eller bestemmelserne i bekendtgørelsen om støj fra vindmøller. DN's rapport indeholder heller ikke en vurdering af, om de udpegede arealer faktisk kan bruges til opstilling af 7 op til 250 meter høje vindmøller, herunder en vurdering af vindfeltet.

Som grundlag for en vurdering af DN's konkrete udpegninger af alternative områder har By- og Landskabsstyrelsen:

- *placeret DN's områder på ca. 4,4 x 1 km på kort,*
- *lagt vindmøllecirkulærets krav om 4 gange møllens højde (1000 meter) ned over de enkelte testområder (5,6 x 2 km),*

- vurderet hvor mange boliger der er beliggende inden for dette område, (da der kan være unøjagtigheder i grunddata vedrørende boligadresser, har Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen gennemført vurderingerne på baggrund af dels BBR oplysninger om boligareal, dels CPR's oplysninger om folkeregisteradresse)
- og har til sidst foretaget en umiddelbar vurdering af, hvilke funktioner, landskaber o. lign der er beliggende i vindfeltet (ca. 4 km vest for områderne).

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen har ikke foretaget en konkret vurdering af de enkelte områder i forhold til støjbekendtgørelsens bestemmelser.

Konklusionen er, at der ikke i DN's forslag til mulige alternative områder er et område, som kan opfylde kravene til et testområde for store vindmøller og derved kunne blive et alternativ til området ved Østerild.

Klima- og Energiministeriet, Energistyrelsen bekræfter at, krav til vindmøller og vindkraftværker øges i takt med integrationen i energisystemet. Vindkraftværker skal kunne levere reguleringer og systemtjenester til net, som det kræves i nettilslutningskravene. Dette giver et reelt og stigende behov for afprøvning, justering og koordinering af forskellige elektriske egenskaber i vindkraftværker. Det er derfor anbefalingen, at en national prøvestation planlægges således, at det er muligt at anvende prøvestationen til fuldskalademonstration af møllernes samspil med energisystemet. En større facilitet til afprøvning af nettilslutning vil være en stationær facilitet, og det er derfor af hensyn til den fremtidige teknologiudvikling nødvendigt, at møllerne står samlet ved denne facilitet.

Formålet med afprøvning af prototyper er at afprøve møllens evne til at leve op til en række forskellige krav. Dette betyder blandt andet, at der løbende skal foretages en række målinger på prototypen, herunder effektkurvemålinger, lastmålinger, elektriske og mekaniske test m.v. Afprøvningskræver, at der er en høj middelvind, og at vindforholdene frem mod prototypen er veldefinerede og velkendte. Derfor skal opstillingen ske på en række.

Landskabet bagefter

Danmarks Naturfredningsforening kritiserer ligeledes, at der ikke i VVM-redegørelsen er redegjort for en landskabsplan, for genopretning af klitheden.

Danmarks Jægerforbund anfører, at VVM-redegørelsen burde have indeholdt en nøje gennemgang af eventuelle påvirkninger for hver enkelt art og naturtype på udpegningsgrundlaget i de omfattede Natura 2000-områder. Man finder, at VVM-redegørelsen er utilstrækkelig i forhold til natur- og landskabsforhold, da den alene forholder sig fugle og ikke de resterende dyrearter i skoven.

Aktive Dyrerettigheder finder, at VVM-redegørelsen nedtoner områdets naturværdier.

I andre høringssvar anføres det, at der ikke i VVM-redegørelsen er foretaget en tilstrækkelig screening af områdets flora og fauna, samtidig med at der er utilstrækkelige oplysninger om, hvordan arterne påvirkes af anlægget.

På baggrund af en screening er Østerild Klitplantage blevet fundet bedst egnet til placeringen af et nationalt testcenter for vindmøller. Placeringen indebærer, at der skal ryddes en vis mængde plantage for at sikre optimale vindforhold, men i forbindelse med rydningen bliver det omkringliggende landskab udviklet til et stort sammenhængende naturområde. Ved anlægget af testcentret vil der således blive skabt ny og mere åben natur med flere naturtyper end i dag, hvilket vil være en gevinst for mange af områdets dyr og planter i forhold til den nuværende plantagedrift.

De områder, hvor plantagen ryddes, vil over en årrække ved en passende pleje kunne udvikle sig til klithede, som vil skabe bedre levesteder end i dag for en række arter. Udover klitheden vil området også rumme partier med vandløb, søer, overdrev, enge og moser. Spredt i de nævnte naturtyper vil der også være krat og småbevoksninger af pil, eg, birk, skovfyr og ene mfl. Området vil blive plejet sammen med de øvrige naturarealer af Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen. Naturplejen vil holde arealerne lysåbne og lavtvoksende og samtidig sikre en god naturtilstand. I området vil der kunne etableres naturlig hydrologi ved sløjfning af kunstige dræn og grøfter, hvilket vil kunne give nye småsøer og moser og sikre en bedre tilstand i eksisterende vådområder.

Testcentret vil ikke omfatte Natura 2000 områder og VVM-redegørelsen har forholdt sig til effekterne for en lang række naturtyper og dyre- og plantearter. VVM-redegørelsen har således dokumenteret naturforholdene.

I forbindelse med forberedelse af anlægsarbejdet vil der blive foretaget yderligere undersøgelser, blandt andet for at lokalisere tilstedeværelsen af sjældne og værdifulde arter med henblik på at målrette afværgeforanstaltninger og erstatningsnatur. Samtidig vil der blive udarbejdet en plan for forvaltningen af området for at understøtte de tiltag, der vil blive iværksat med henblik på at sikre

beskyttelsen af naturen. Denne plan vil tage stilling til de konkrete behov for afværgeforanstaltninger.

B. Støj

Der er i enkelte høringssvar en række generelle spørgsmål omhandlende støj. Enkelte spørger til påvirkningen af kreaturer og andre dyr. Andre herunder Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet udtrykker bekymring ved den støj og lysforurening, der opstår fra møllerne i et område kendetegnet ved stilhed og mørke nætter. Af enkelte høringssvar fremgår det, at der ikke i VVM-redegørelsen er taget tilstrækkelig hensyn til lavfrekvent støj, infralyd og WHO's Night Noise Guidelines for Europe.

Støjzoner og støjberegninger

Forudsætningerne for de gennemførte beregninger er anført i bilag til VVM-redegørelsen. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen har på baggrund af disse forudsætninger gennemset beregningerne og fundet dem i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsen om støj fra vindmøller.

For nabobeboelse i det åbne land skal de gældende støjgrænser overholdes i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 m fra beboelsen. Støjgrænsen skal således ikke overholdes på hele matriklen.

Det er korrekt, at den præcise støj fra de fremtidige vindmøller ikke kendes i dag, men møllerne i testcentret skal overholde de samme bindende støjgrænser, som alle andre møller. Når vindmøllerne er etableret, vil der skulle gennemføres støjmålinger tæt på møllerne og efterfølgende beregninger af støjens udbredelse for at tilsynsmyndigheden kan afgøre, om støjgrænserne er overholdt.

Det er i VVM-redegørelsen valgt at vise støjkonturer, der afspejler alle de gældende grænseværdier for støj fra vindmøller. På denne måde illustreres samtidigt den afstand, over hvilken støjen ved 8 m/s dæmpes fra 44 til 39 dB og tilsvarende den afstand over hvilken støjen ved 6 m/s dæmpes fra 42 dB til 37 dB. Ved lavere støjniveauer vil støjen i perioder være hørbar, men at illustrere dette med støjkonturer ned til 0 dB vurderer Miljøministeriet, Miljøstyrelsen som meningsløst.

Det er ikke muligt præcist at afgrænse eller illustrere de områder, hvor støjen i praksis vil være hørbar. Støj fra vindmøller er ikke konstant i styrke, idet den bl.a. afhænger af vindhastighed og vindretning. Hvorvidt støjen er hørbar afhænger også af baggrundsstøjen, der varierer på en anden måde end støjen fra vindmøller, og afhænger af blandt andet vindhastighed og vegetation. Ved vindhastigheder større end 6 – 8 m/s stiger baggrundsstøjen relativt hurtigt med tiltagende vindstyrke, og ved hård vind kan møllestøjen måske ikke høres – selv inden for de illustrerede støjkonturer. Ved meget svag vind, hvor der omvendt ikke optræder vindgenereret baggrundsstøj, vil vindmøllerne ikke være i drift og derfor ikke udsende støj.

Vindretningen er også væsentlig, idet vindmøller drejer sig efter vinden, og møllerne ikke udsender den samme støj i alle retninger, og støjen dæmpes mindst med afstanden, når den udbreder sig i medvind. Den beregnede støj afspejler støjen, hvor den er højest, fordi det for hvert beregningspunkt forudsættes, at vinden blæser fra de enkelte møller over mod beregningspunktet.

I enkelte høringssvar påpeges betydningen af eksisterende skov i forhold til udbredelsen af støj. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen kan oplyse, at det i den gældende beregningsmetode er fastlagt, at der ikke tages hensyn til en eventuel støjdæmpende effekt af eksisterende skove. Denne forenkling indebærer et forsigtighedsprincip, således at den støjdæmpende effekt ikke overvurderes. For store vindmøller vil skovdæmpningen i praksis ofte være af meget lille betydning.

Med hensyn til støjpåvirkning af husdyr skal Miljøministeriet, Miljøstyrelsen oplyse, at der ved fastsættelsen af støjgrænser tages udgangspunkt i påvirkning af mennesker og der tages ikke særhensyn over for husdyr.

Afstandskrav

I flere høringssvar er der en sammenkædning mellem støjgrænser og afstandskrav. Vindmøllecirkulærets krav om afstande mellem mølle og boliger på mindst 4 gange totalhøjden af vindmøllen er et selvstændigt krav, der vedrører de visuelle forhold og er uafhængigt af bekendtgørelsen om støj fra vindmøller. Bekendtgørelsen fastsætter bindende grænseværdier for støjen, som i alle tilfælde skal overholdes uafhængigt af afstanden mellem mølle og boliger. Det er dog erfaringen, at afstandskravet giver et minimumsbillede af støjgrænserne.

WHO

Miljøministeriet, Miljøstyrelsen er bekendt med WHO's anbefalinger vedrørende støj om natten. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen oplyser, at anbefalingerne relaterer sig til trafikstøj og ikke umiddelbart kan sammenlignes med støjgrænserne for vindmøller. WHO anbefalingerne vedrører et årsmiddelniveau for støjen om natten, mens det for vindmøllestøjen er det øjeblikkelige støjniveau (midlet over 1 minut), der ikke må overskride de gældende grænseværdier.

Vindmøller er ikke uafbrudt i drift, og når de kører, vil de i de fleste perioder støje mindre end grænseværdierne i bekendtgørelsen foreskriver, dels pga. skiftende vindretninger, dels pga. skiftende vindhastigheder.

Lavfrekvent støj og Infralyd

De gennemførte beregninger af den forventede lavfrekvente støj indendørs i boliger er beskrevet i redegørelsens afsnit 3i. Det er Miljøministeriet, Miljøstyrelsens vurdering, at den anvendte metode ud fra den kendte foreliggende viden er den bedst mulige måde at estimere de højeste forventede niveauer af lavfrekvent støj.

Undersøgelser har vist, at frekvensfordelingen af den udsendte støj fra vindmøller er nogenlunde ensartet for store og mindre, moderne vindmøller, men at den totale udsendte støj er højere for større vindmøller end for mindre. Dette har været grundlaget for vurdering af den støj, møllerne vil udsende, og har sammen med de nyeste tal for lydisolationen af danske boliger over for lavfrekvent støj dannet grundlaget for en beregning af det indendørs niveau af lavfrekvent støj.

Resultaterne giver ikke umiddelbar anledning til at forvente problemer med lavfrekvent støj, men de viser, at man bør være opmærksom på lavfrekvent støj fra de meget store fremtidige prototypemøller, og i de kontraktlige forhold, der kommer til at gælde for de fabrikanter, der vil opstille vindmøller på centret, vil der, som anført i redegørelsen, indgå krav til den lavfrekvente støj, som møllerne udsender, således at den lavfrekvente støj i omgivelserne bliver begrænset.

Miljøministeriet, Miljøstyrelsen har revideret sine anbefalinger til hvorledes lavfrekvent støj skal måles indendørs i boliger og sendt forslaget i ekstern høring. I VVM-redegørelsen er der gennemført beregninger af de højeste forventede niveauer af lavfrekvent støj indendørs, og beregningerne berøres ikke af den reviderede metode.

Med hensyn til menneskers påvirkning af lavfrekvent støj er det fortsat Miljøministeriet, Miljøstyrelsens opfattelse, at der ikke er andre kendte sundhedsskadelige egenskaber ved lavfrekvent støj og infralyd end ved støj med højere frekvenser.

Det vides med stor sikkerhed, at der ikke forekommer infralyd af miljømæssig betydning fra eksisterende vindmøller. Dette gælder både større og mindre vindmøller og det forventes også at være gældende for fremtidige store vindmøller.

C. Visualiseringer

Enkelte borgere giver udtryk for manglende eller utilstrækkelige visualiseringer herunder manglende nat visualiseringer.

Der er i VVM direktivet ikke krav om visualiseringer, men det har i forbindelse med miljøvurdering af vindmøller vist sig som et effektivt redskab til at redegøre for påvirkningen af omgivelserne. Der er derfor også lavet visualiseringer i forbindelse forslaget om etablering af et testcenter for store vindmøller i Østerild.

Der er udvalgt fotostandpunkter, så VVM redegørelsen fik en bred vifte af placeringer, så både offentlighed og Folketinget kunne få en god fornemmelse af de visuelle konsekvenser.

Der er anvendt den samme software til visualiseringerne, som normalt anvendes ved VVM-redegørelser for vindmøller. Alle fotos, der ligger til grund for visualiseringerne, er optaget i klart vejr med sol og gode sigtbarhedsforhold. Alle visualiseringer er udarbejdet med udgangspunkt i et 'worst case' scenarie, hvor møller og master er maksimalt synlige.

De 250 meter høje lysmaster er medtaget på samtlige visualiseringer i rapporten, og deres synlighed fremgår heraf.

Alle vurderinger af de landskabeligt-visuelle konsekvenser er foretaget af landskabsarkitekter, og sammenholdt med erfaringen fra andre tekniske anlæg af lignende karakter

I forhold til Hjørdemål klit kirke vurderes udsynet fra kirkeområdet at være afskærmet af bevoksning. Indsynet mod kirken fra nord har ingen egentlig landskabelig betydning, da kirken ligger skjult af de omgivende skovbeplantninger.

Tilhørende bygninger på op til 12 meters højde vil ikke være synlige på nogle af de fotostandpunkter, der er medtaget i rapporten. Der er tale om relativt store afstande til de nærmeste offentlige veje og udsigtspunkter, og på den baggrund må den visuelle betydning af de tilhørende bygninger anses for ubetydelig.

Set tættere på, fra og omkring selve testområdet, kan tilhørende bygninger derimod have en vis betydning for oplevelsen af det samlede anlæg, og af samme grund anbefaler VVM-redegørelsen, at der udarbejdes en helhedsplan for testområdet. Skov- og Naturstyrelsen vil udarbejde en plan for forvaltningen af området for at understøtte de tiltag, der vil blive iværksat med henblik på at sikre beskyttelsen af naturen.

Konsulenten har tidligere arbejdet med visualiseringer af natbelysning fra vindmøller men har vurderet, at der ikke findes redskaber, der kan sikre en tilpas saglig gengivelse af de natlige forhold. Af samme grund er der ikke medtaget natvisualiseringer i VVM-redegørelser for vindmølleprojekter.

I stedet anbefales det at sammenligne med andre, allerede opførte vindmølleprojekter med samme type belysning. Her kan vindmølleparken ved Nørrekær Enge, mellem Nibe og Løgstør give et billede af belysningens landskabelig-visuelle konsekvenser under 'virkelige forhold'.

D. Natur

Skovrydning

I høringssvarene stilles der spørgsmålstejn ved, hvordan rydning kan påbegyndes, inden der foreligger vindmålinger for, hvad der reelt set er nødvendigt. Herudover efterlyser Danmarks Naturfredningsforening og Nephentes i deres høringssvar en belysning af konsekvenserne for den certificering, der gælder for statsskovsarealerne. I enkelte høringssvar spørges der også til faren for sandflugt.

Risø DTU har iværksat målinger af vindforholdene, som forventes afsluttet sommeren 2010. Målingerne skal afklare det præcise omfang af skovrydningerne. Rydningerne af skov starter ikke, før disse målinger er færdige.

Statsskovene er siden 2007 certificeret efter FSC- og PEFC-ordningerne. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen har iflg. reglerne for certificeringsordningerne umiddelbart efter regeringens

beslutning om Østerild orienteret firmaet NEPCon, som fører tilsyn med certificeringen af statsskovene, om testcentret og de planlagte skovrydninger. NEPCon er nu i færd med en egentlig vurdering af projektet i forhold til certificeringsstandarderne. Det har derfor ikke været muligt at foretage en konsekvensvurdering af certificeringen i VVM-redegørelsen. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen vil fortsætte med at drive skovene med vidtgående hensyn til natur og miljø, uden brug af sprøjtegift og med sikring af skovarealet.

Som det fremgår af VVM-redegørelsen, vurderes der ikke at være fare for sandflugt. Dette skyldes, at der er et sammenhængende netværk af rødder, som sikrer jorden i lang tid fremover, og fordi der pga. den store ophobning af næringsstoffer i jorden hurtigt vil blive udviklet ny tæt vegetation.

Afværgeforanstaltninger og erstatningsnatur

Bl.a. Danmarks Naturfredningsforening anfører, at beskrivelsen af erstatningsnatur er begrænset og ikke rummer konkret information om hvor, hvor meget, hvordan og hvornår. Det anføres, at de supplerende undersøgelser, der skal identificere evt. behov for andre nødvendige afværgeforanstaltninger, bør foretages inden projektet fremlægges i Folketinget.

De områder, hvor skoven ryddes, forventes at udvikle sig til klithede. Herudover vil området også indeholde vandløb, søer, overdrev, enge og moser. Naturpleje vil holde arealerne lysåbne og lavtvoksende og samtidig sikre en god naturtilstand, som overordnet vil skabe bedre forhold for en række arter.

Herudover vil der blive etableret erstatningsnatur i forholdet 1:2 for den beskyttede natur der ødelægges af selve anlægsarbejdet, blandt andet for at anlægge nye yngle- og rasteområder for beskyttede arter. Endelig vil der også blive gennemført en række afværgeforanstaltninger i forhold til specifikke arter. En række af disse afværgeforanstaltninger er nævnt nedenfor.

I forbindelse med anlægsarbejdet vil der blive foretaget yderligere undersøgelser, blandt andet med henblik på nærmere at identificere tilstedeværelsen af sjældne og værdifulde arter for at kunne målrette indsatsen. Samtidig vil der blive udarbejdet en plan for forvaltningen for at understøtte de tiltag, der vil blive iværksat med henblik på at sikre beskyttelsen af naturen. Der er således ikke tale om at rydde større skvområder, før de nødvendige afværgeforanstaltninger er kortlagt.

Fredskov

Nepenthes anfører i deres henvendelse til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vedrørende testcentret, at det er en de facto afvikling af fredskovsbegrebet, idet anlægsloven vil tilsidesætte fredskovspligten.

Skovloven indeholder bestemmelser om fredskovspligt og anvendelsen af fredskovspligtige arealer til primært dyrkning af skov. Fredskovspligten ophæves ikke, men i det omfang det er nødvendigt for at etablere og drive testcenteret, gør lovforslaget det muligt at fravige en række bestemmelser i skovloven.

Erstatningsskov

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anfører i sit høringssvar, at VVM-redegørelsen vedrørende erstatningsskov henviser til en senere aftale mellem Miljøministeriet og Thisted Kommune.

Kommunen skriver ifølge DN på sin hjemmeside, at der er indgået en aftale om skoverstatning i forholdet 1:1 i Thisted Kommune. Dette harmonerer ifølge DN ikke med forslaget til anlægslov, som spreder erstatningsskoven ud i hele landet, og desuden lever erstatningsskovens størrelse ikke op til skovlovens regler om erstatningsskov.

I andre høringssvar gives der udtryk for, at der er stor risiko for, at den private skovrejsning med tilskud kun bliver små skove fordelt over hele landet uden offentlig adgang.

En række borgere har i høringssvarene vedlagt Nepenthes og Landsforeningen for Bedre Miljø's henvendelse til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vedrørende testcentret. Nogle borgere og Nepenthes mener ikke, at den planlagte erstatningsskov kan erstatte de naturværdier, som ødelægges ved rydning af skov. Der stilles i øvrigt spørgsmål ved, om erstatningsskoven reelt vil være ny skov, idet man allerede er bagud i forhold til folketingsbeslutningen fra 1989 om, at 20 – 25 % af Danmark skulle være skovdækket i løbet af 80 -100 år. Landsforeningen for Bedre Miljø savner en redegørelse for, hvor erstatningsskoven bliver placeret. En borger mener, at der skal etableres erstatningsskov i forholdet 1:2 for skov, der ryddes.

Som kompensation for de ryddede skovarealer etableres der erstatningsskov i forholdet 1:1. De arealer, hvor skoven fældes, vil samtidig udvikle sig til lysåbne naturarealer bortset fra de arealer, som bruges til veje og møllepladser mv. På hovedparten af de statslige arealer vil der fortsat være adgang for offentligheden.

Thisted Kommune er en af landets 10 mest skovrige kommuner. Der er truffet beslutning om at genplante 100 ha som bynær statsskov i lokalområdet, mens den resterende erstatningsskov vil blive rejst gennem tilskud til privatskovrejsning. Det samlede resultat vil blive erstatningsskov i forholdet 1:1. Regeringens målsætning i forhold til skovrejsning påvirkes således ikke.

Den skov, der rejses, bliver rejst efter et frivillighedsprincip. Det er hensigten at anvende den eksisterende tilskudsordning til privat skovrejsning til at etablere erstatningsskoven. Der kan gives tilskud til private ejere af landbrugsjord. Landbrugsjorden skal ligge i et skovrejsningsområde eller et område, hvor skovrejsning er mulig.

Skovrydning og CO2

I enkelte af høringssvarene gives der udtryk for, at spørgsmålet om CO2-frigivelse kun er overfladisk behandlet og der efterlyses et egentligt CO2-regnskab for projektet.

Testcentret skal medvirke til at fremme muligheden for en øget produktion af vedvarende energi i Danmark. Rydningen af skov vil indebære en frigivelse af CO2. Men der vil også blive etableret erstatningsnatur og -skov, hvor der over tid vil blive oplagret CO2. Herudover vil størstedelen af hugstubbyttet fra Østerild blive anvendt til produktion af energi, som erstatter fossil energi, eller gavntre hvori der oplagres CO2. I VVM-redegørelsen er der givet en vurdering af den samlede CO2-frigivelse som følge af skovrydningen. Herudover fremgår det, at det ikke er muligt at opstille et fuldstændigt CO2-regnskab, fordi det præcise indhold i de projekter, som skal sikre ny erstatningsnatur og skov, endnu ikke er kendt.

Havgus

I et høringssvar nævnes risikoen for havgus.

Som det fremgår af VVM-redegørelsen vurderes det, at havgusen, i det omfang den måtte forøges, næppe kan bevirke afgørende klimaforandringer, undtagen meget lokalt.

E. Dyr

Fugle

Dansk Ornitologisk Forening Nordvestjylland kritiserer, at der ikke er foretaget forundersøgelser til dokumentation og belysning af konsekvenserne for trækkende fugle i området, herunder en konkret længerevarende undersøgelse af fuglenes trækbevægelser over testcenterets projektområde. Det anføres, at VVM-redegørelsen blandt andet mangler en konsekvensvurdering af de høje lysmaster med tilhørende stålbarrierer. Det er foreningens klare opfattelse, at der på området er et betydeligt dag- og nattræk af fugle. Man mener også, at erstatningsskoven i videst muligt omfang bør etableres som selvgroet, lysåben naturskov på næringsfattige jorder med betydeligt islæt af skovfyr, da dette er ynglehabitat for natravn, hedelærke og andre sårbare danske ynglefuglearter, der vil blive berørt af skovrydningerne i Østerild.

Landforeningen for Bedre Miljø anfører, at der mangler undersøgelser på en række områder, og at der er forkerte oplysninger. Som eksempler nævnes, at foreningen har bevis for tilstedeværelsen af traner i området. Beskrivelsen af fuglenes trækruter findes utilstrækkelig, og foreningen fremhæver, at der foregår langt mere omfattende trækaktiviteter end beskrevet i redegørelsen.

Danmarks Naturfredningsforening finder, at VVM-redegørelsen først kan færdiggøres, når nødvendige feltundersøgelser er gennemført på videnskabelig forsvarlig vis, eksempelvis fugletællinger. Inden projektet forelægges Folketinget, er det nødvendigt at foretage en mere detaljeret risikovurdering for blandt andet havørnes kollisionsrisiko med vindmøller og barduner til målemaster. Det anføres, at der mangler dokumentation for, at fugles flyveretning til og fra overnatningspladser i Vejlerne ikke påvirkes af vindmøllerne. Der spørges til sammenhængen, når det i redegørelsen er oplyst, at natravnen vil miste levesteder, samtidig med at denne art vil indvandre til området som følge af skovrydningen. Man nævner også, at der er divergerende oplysninger, blandt andet i forhold til møllernes indflydelse på gæs og svaner.

Danmarks Miljøundersøgelser fremhæver, at der ikke i forbindelse med VVM-redegørelsen er foretaget feltstudier af fuglenes flyvekorridorer i lokalområdet. Det er anført som kendsgerning, at fuglene også flyver mellem beskyttelsesområder, og at placeringen af disse flyvekorridorer er bestemmende for kollisionsrisikoen størrelse. Danmarks Miljøundersøgelser anfører, at der ikke er dokumentation for, at de planlagte vindmøller vil udgøre en mindre kollisionsrisiko end de mindre møller, som pt. er etableret. Det oplyses, at det er en kendsgerning, at hovedparten af nattrækkende fugle trækker i de nederste 0-1000 meter og ofte også i de nederste 250 meter.

Samtidig har undersøgelser vist, at når master bliver over 150 meter høje, så øges kollisionsrisikoen. Det anføres, at kollisionsrisikoen bør undersøges nærmere, inden der tages endelig stilling til placering af anlægget.

I nogle høringssvar er det anført, at VVM-redegørelsen ikke i tilstrækkeligt omfang dokumenterer, hvilken risiko der er for kollision mellem møller og fugle. Tilsvarende er der ikke tilstrækkelig dokumentation for, at fugle i fuglebeskyttelsesområder ikke påvirkes i forbindelse med træk mellem områder.

Det vil ikke kunne undgås at påvirke et område, når man foretager et større anlægsarbejde. Men med anlægget vil der blive skabt ny og mere åben natur med flere naturtyper end i dag, hvilket vil være en gevinst for mange af områdets dyr og planter.

Hovedparten af de skovfugle, der lever i området, er almindelige og vidt udbredte arter, og anlægget af testcenteret vurderes ikke at få stor betydning for bestandene i almindelighed. Rydningen af klitplantagerne vil genetablere et åbent landskab, som giver mulighed for tilbagevenden af en række fuglearter, som forsvandt, da plantagen voksede op. Samtidig vil der langs randen af det åbne landskab skabes forbedrede fødesøgningsmuligheder for skovfugle. Dette vil blandt andet være til gavn for natravnen, som er en af de arter, der yngler i klitplantagerne i Thy.

Endelig vil der også blive gennemført afværgeforanstaltninger i forhold til specifikke arter. I forhold til fugle vil der således blive taget en række hensyn i forbindelse med etablering af testcentret. Blandt andet vil der blive taget hensyn til ynglende fugle og deres æg og reder ved, at der ikke foretages skovrydning eller flisning i fuglenes yngletid fra 1. marts til 15. juli.

Testcentret etableres uden for og i en vis afstand til Natura 2000-områderne. Det har været et krav til placeringen at sikre, at der ikke sker påvirkning af Natura 2000-områdernes integritet og dermed sikre, at projektet vil være i overensstemmelse med de forpligtelser, der følger af Natura 2000 reglerne.

VVM-redegørelsen konkluderer, at det ikke er sandsynligt, at testcentret kan påvirke ind i Natura 2000-områderne, dvs. skade på levesteder og arter inde i områderne kan afvises. Det gælder såvel fugle som andre dele af udpegningsgrundlaget.

De indsigelser, der peger på eventuel påvirkning af konkrete fuglearter, vedrører bekymringer i forhold til fugle, der kan forekomme på arealer uden for Natura 2000-områderne, herunder også arter, der er på udpegningsgrundlaget inde i områderne.

Kravet efter Natura 2000 reglerne om, at skade skal kunne afvises, kun gælder i forhold til påvirkning af Natura 2000-områderne, og ikke for arealer udenfor, uanset om der måtte forekomme arter, der er på udpegningsgrundlaget i nærtliggende Natura 2000-områder.

Evt. påvirkning af især fuglene skal ses i lyset af de mere generelle beskyttelsesregler, som kan findes i Fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 3, som ikke rummer tilsvarende høje krav til at dokumentere påvirkning af levesteder, der ligger udenfor Natura 2000-områderne.

Risikoen for påvirkning af fuglearter ved kollision

Det fremgår af VVM-redegørelsen, at arter, som er på udpegningsgrundlaget i de Natura 2000-områderne omkring testcenter-området (f.eks. gæs og traner), også kan forekomme uden for områderne og i begrænset omfang også omkring testcentret.

VVM-redegørelsen konkluderer ligeledes, at der er visse usikkerheder knyttet til vurderingerne af risikoen for kollisioner af fugle med vindmøllerne og tilhørende master. Disse usikkerheder indgår i den konkrete situation i grundlaget for den samlede vurdering og beslutning af anlægget.

Det er dog i den sammenhæng vigtigt at understrege, at VVM-redegørelsen sandsynliggør, at et evt. begrænset antal kollisioner ikke vurderes at ville få betydning for bestande af de pågældende arter.

Der foreligger konkrete data for større, dagtrækkende fugle som sandsynliggør, at risikoen for kollision er meget begrænset. Konklusionerne er begrundet i, at arterne er kendt for at undvige vindmøller (eksempelvis trane og skarv), eller at arterne primært opsøger arealer uden for testområdet og på fourageringstræk og især flyver til og fra Vejlerne (havørn, gæs og svaner) uden i nævneværdig grad at krydse testområdet, eller at arealer i det kommende vindfelt og omkring møllerne bliver mindre attraktive for arterne og kollisionsrisiko alene af den grund begrænses. Med henblik på at nedbringe kollisionsrisikoen til et minimum vil der etableres tekniske afværgeforanstaltninger i form af afmærkning. Kollisioner vil dog næppe helt kunne undgås.

Der er i flere indsigelser særlig fokus på tajgasædgåsen. For denne art viser de foreliggende oplysninger, at gæssene stor set ikke benytter det kommende testcenterområde til fouragering, men overvejende bruger arealer øst herfor og derfra gør overnatnings- og fourageringstræk.

For natravnen kan særligt fremhæves, at den er i fremgang, og at der alene i området ved Hjordemål Klitplantage har været en stor fremgang i forhold til 1994-1995, hvor der grundet skovdriften blev flere lysåbne arealer i plantagen. Dette fremgår af en rapport fra 2007. De nye rydninger forventes derfor på linje med den tidligere situation at ville favorisere natravnen, som oprindeligt var tilknyttet hedearealer, idet der vil blive skabt muligheder for nye yngleteritorier eller for yngleteritorier, der afløser de, der ligger inde i skov, der skal ryddes.

Der vil samtidig blive foretaget forbedringer af levesteder for fugle på naboarealer i lokalområdet. Dette kan bl.a. foregå ved at etablere lysninger i naboskove og lave huller i træer. For at tage hensyn til ynglende fugle, herunder deres æg og reder, vil der ikke blive foretaget skovrydning og flisning i fuglenes yngletid fra 1. marts til 15. Juli.

Kronvildt

Danmarks Jægerforbund angiver i sit hørings svar, at man finder redegørelsen misvisende, idet skovrydningernes påvirkninger på kronvildtet ikke er behandlet, ligesom det heller ikke gør sig gældende for nogle af de andre almindelige dyrearter med tilknytning til skov som f.eks. ræv, råvildt, grævling og egern. Jægerforbundet finder endvidere, at der skal foreligge en detaljeret plejeplan for området med mål for den ønskede naturtilstand samt med angivelse af, hvordan man vil opnå disse, inden man påbegynder rydningen. Det nævnes også, at vildtet skal have mulighed for skjul og læ i det kommende åbne land.

I et andet hørings svar anføres det, at hvis skovbevoksningen fjernes i sin helhed i vindfeltet, vil det få katastrofale følger for kronvildtbestanden. Der stilles også spørgsmålstejn ved, om den kommende klithede vil kunne huse en betydelig kronvildtbestand.

I VVM-redegørelsen nævnes det, at området i dag rummer en betydelig bestand af kronvildt og det fremgår, at området også efter projektets gennemførelse vil have rigelig føde og plads til en betydelig bestand. Det afgørende er herefter, om der er tilstrækkelig ro eller dækning til, at dyrene kan føle sig trygge. Føler kronvildtet sig ikke truet, kan de også om dagen findes på åbne arealer, hvilket i dag ses for eksempel på Kallesmærsk Hede, ved Grærup Langsø eller i Hanstholm

reservatet. Det afgørende er således, at dyrene er trygge, dvs. tilstrækkeligt uforstyrrede af jagt og andre menneskelige aktiviteter. VVM-redegørelsen konkluderer derfor, at det kommende landskab uden tvivl vil kunne huse en betydelig bestand af kronvildt. Bestandens størrelse og synligheden af dyrene i dagtimerne vil dog afhænge af forvaltningen, herunder dyrenes mulighed for dækning i særlige områder samt af jagttrykket og ikke mindst af måden, jagten udøves på. Forudsat en hensigtsmæssig forvaltning af jagt og forstyrrelser er der således ikke grundlag for de forskydninger af antallet, som anføres i høringssvarene.

Der vil blive udarbejdet en samlet plan for forvaltningen for området med det formål at understøtte en mosaik af forskellige naturtyper i form af åben klithede, krat, græsset overdrev og eng, sø og mose m.m. Herudover bevares arealer med bjergfyr i Hjørdemål Klitplantage. Dertil kommer arealer med ungt løvtræ, især eg spredt udover det meste af projektområdet.

Det har været vurderet, at der også fortsat kan sikres levesteder for arter som ræv, råvildt, grævling og egern. Disse arter er knyttet til skov men også til den mosaik af biotoper, som vil opstå. De er alle almindelige og ikke truede i Danmark. Kronvildt og råvildt har gennem de seneste mange årtier udvist en markant fremgang.

Generelt beskyttede arter (arter på Naturbeskyttelseslovens bilag 3)

Landforeningen for bedre miljø anfører, at der ikke i tilstrækkeligt omfang er screenet for tilstedeværelsen af blandt andet birkemus, insekter, planter og odder. Foreningen finder, at VVM-redegørelsen ikke i tilstrækkeligt omfang klart dokumenterer, at der ikke er negative påvirkninger af EF-habitatområder i nærheden, da redegørelsen ikke belyser anlæggets påvirkning af vandtilførslen til disse områder.

Danmarks Naturfredningsforening finder, at VVM-redegørelsen ikke vurderer, hvordan beskyttede arter påvirkes, og at redegørelsen derfor bør udbygges med undersøgelser om forekomsten og påvirkningen af disse arter. Det bør belyses, om en mere naturlig hydrologi kan gennemføres, uden at forøge risikoen for, at vandfugle og flagermus kolliderer med anlægget.

Aktive Dyrerettigheder anfører, at området bør undersøges nærmere for at få nøjagtig viden om flora og fauna, og at EU skal vurdere testcentrets effekt i forhold til kravene i Habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet. Samtidig skal området vurderes i forhold til en række nationale bestemmelser, eksempelvis naturbeskyttelsesloven. Det kritiseres, at VVM-redegørelsen ikke giver et fuldstændigt billede af alle relevante forekomster.

Danmarks Miljøundersøgelser betegner VVM-redegørelsens vurdering af vindmøllers effekt på flagermus som overfladisk og mangelfuld. Flagermus jager i meget forskellige højder, samtidig med at de seneste undersøgelser har vist, at der kan samle sig insektforekomster ved mølletårne og huse som tiltrækker flagermus. Derved opstår der øget risiko for kollision mellem flagermus og møller. Danmarks Miljøundersøgelser oplyser desuden, at europæiske undersøgelser har vist, at ikke-trækkende flagermus udgør en væsentlig andel af de dødfundne individer under vindmøller. Samtidig anføres det, at der ikke i VVM-redegørelsen er beskrevet, hvilke tiltag man vil gennemføre af hensyn til flagermus, og at VVM-redegørelsen derfor ikke opstiller det nødvendige faglige grundlag for at vurdere effekterne på området's økologiske funktionalitet for flagermus. Det anføres desuden, at der ikke i VVM-redegørelsen er anført, hvilke afværgeforanstaltninger der vil blive foretaget, og at effektiviteten af afværgeforanstaltninger aldrig er blevet undersøgt.

En borger har anført, at det ikke er tilfredsstillende, at der ikke er givet tid til at undersøge birkemusen og andre særligt beskyttede arter, før VVM-redegørelsen er udarbejdet.

VVM-redegørelsen har forholdt sig til effekterne for en lang række naturtyper og dyre- og plantearter. VVM-redegørelsen vurderes således at have dokumenteret naturforholdene.

Projektområdet er levested for en række af de beskyttede arter, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens bilag 3 (habitatdirektivets bilag IV). Det er f.eks. arter som birkemus, flagermus, stor vandsalamander og markfirben.

Arter beskyttet af habitatdirektivet (udenfor Natura 2000-områder) har haft fokus i VVM-arbejdet. Det gælder især bilag IV-arterne, der bl.a. omfatter alle arter af flagermus og også damflagermus, som er beskyttet som bilag IV-art udenfor Natura 2000-områderne.

Habitatdirektivet beskytter bilag IV-arternes yngle- og rasteområder mod ødelæggelse eller beskadigelse. De bilag IV-arter der er hjemmehørende i Danmark fremgår af naturbeskyttelseslovens bilag 3, og omfatter blandt andet flagermus, birkemus og stor vandsalamander.

Ødelæggelse eller beskadigelse af en lokalitet kan ske, hvis dette modsvares af forbedringer et andet sted i samme økologiske netværk, eksempelvis ved at der etableres nye yngle- og rasteområder.

Det har været vurderet, at der i området er få flagermus. Testområdet og vindfeltet er ikke attraktivt for flagermus, men det kan ikke udelukkes, at flagermus passerer området og jager dér i begrænset antal. I lighed med andre steder i Danmark vil der i foråret og efteråret også kunne forekomme trækkende og omkringstørfende flagermus

Som erstatning for de yngle- og rasteområder for flagermus der måtte blive ødelagt i forbindelse med etableringen af testcentret, vil der blive etableret afværgeforanstaltninger til forbedring af eksisterende eller etablering af nye yngle- og rasteområder for flagermus i de statslige skove eller statsejede åbne arealer omkring testcenteret. Disse tiltag vil blandt andet bygge på yderligere undersøgelser i området med henblik på, at kunne målrette indsatsen og opretholde eller forbedre den økologiske funktionalitet.

Afværgeforanstaltningerne kan f.eks. være forbedrede levesteder for flagermus ved at skabe flere potentielle levesteder i gamle træer, ved plantning af frugtbærende træer og ved opsætninger af flagermuskasser.

For øvrige tilstedeværende arter omfattet af naturbeskyttelseslovens bilag 3 vil der på tilsvarende måde blive etableret erstatningsnatur og foretaget afværgeforanstaltninger. Levesteder for disse arter forventes i væsentligt omfang at være de beskyttede naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som vil blive etableret i forholdet 1:2, såfremt § 3 områder forsvinder, men kan også involvere andre arealer.

Der vil blive foretaget yderligere undersøgelser med henblik på mere præcist at tilrettelægge og gennemføre de nødvendige afværgeforanstaltninger og etablere den nødvendige erstatningsnatur, hvilket bl.a. vil afhænge af omfanget af skovrydning.

F. Vand

En række borgere spørger til konsekvenserne for grundvand, overfladevand og den generelle hydrologi ved en hævnning af vandstanden i forbindelse med fældning og anlæg af testcenteret. Udvaskningen af næringsstoffer til Vullum Sø og betydningen for det lokale vandværks drikkevandsboringer giver ligeledes anledning til spørgsmål og bekymring.

Der har på baggrund af hørings svarene været behov for en yderligere gennemgang af det materiale, som beskriver forholdene omkring udvaskningen af næringsstoffer til bl.a. Vullum Sø. Der etableres en vådområdeindsats, der opvejer den næringsstofudvaskning som følger af

skovrydningen. Der etableres yderligere afværgeforanstaltninger for at aflede næringsstofholdigt vand udenom den næringsstoffølsomme Vullum sø, som er omfattet af habitatreglerne.

G. Anvendelse og rådighed

En række borgere med jord eller ejendom i eller i nærheden af vindfeltet er bekymrede for de restriktioner, der bliver pålagt deres ejendomme. Foreningerne LandboThy og Familielandbruget Vestjylland anfører, at landmænd i området rammes hårdt både med de planlagte restriktioner på afgrøder i vindfeltet og på den efterfølgende skovrejsning i Thy.

Både lovforslag og VVM opererer med følgende begreber:

- *Testområde og vindfelt*
- *Måleområde*
- *Beskyttelseszone*

Testområde og vindfelt

Testområdet er den centrale del af testcenteret, hvor testvindmøllerne kan opstilles på en nord-syd gående linje, hvor der kan opstilles målemaster, hvor der kan opstilles lys/meteorologimaster, hvor der kan etableres veje/pladser, og hvor der kan etableres de for testcenteret nødvendige bygninger.

I både testområde og vindfelt skal det sikres, at der ikke er høje genstande, træer eller hegn, der medfører turbulens, som gør det vanskeligt at foretage korrekte målinger på testmøllerne.

VVM redegørelsen beskriver, at der ikke skal fjernes bygninger eller fældes træer i haverne omkring dem. Der skal fældes en del af plantagen, læhegnene, og som udgangspunkt kan der ikke etableres ny beplantning på over 3 meter. Rådighedsindskrænkningerne i både testområde, vindfelt og måleområde vil indgå som et element omkring erstatning som følge af ekspropriationen.

Der kan dyrkes almindeligt landbrug på de private arealer helt ind til møllepladserne og veje, da erfaringerne fra Høvsøre og andre vindmølle parker er, at det ikke giver problemer..

Der henvises i øvrigt til notat om lovforslag.

Måleområde

I måleområdet skal der på de private arealer være mulighed for adgang til måling med midlertidigt udstyr (typisk en plade på jorden) og kun efter erstatning for skaderne. De almindelige regler i naturbeskyttelsesloven, planloven mv. skal overholdes.

Beskyttelseszonen

Vindmøller påvirker vindforholdene til testcenteret, og der er derfor indført en beskyttelseszone. Der er mulighed for opstilling af vindmøller, hvis det ikke påvirker testcenteret, og hvis Thisted Kommune finder det hensigtsmæssigt i forbindelse med deres planlægning.

H. Vindmøller, tekniske forhold

Dansk energi finder det vigtigt, at Danmark kan tilbyde vindmølleindustrien omfattende prøvefaciliteter til afprøvning af deres prototyper. Enkelte høringssvar spørger til tyske erfaringer med placering af testmøller i havstokken og til afprøvning af testmøller på havet. Der er derudover en række generelle vindmølletekniske spørgsmål.

250 meter møller

De største kommercielle møller i dag er ca. 160 meter høje. Forudsat at testcenteret er etableret 2012, vil de første møller, som opstilles, sandsynligvis være ca. 180 – 200 meter høje. Det er nødvendigt at give mulighed for møller op til 250 m for at tage højde for den forventede teknologiudvikling, og dermed for at fremtidssikre testområderne.

Vingehastighed

Vingespidsernes hastighed også kaldt tiphastighed er en designparameter, så den vil variere fra mølle til mølle. Typisk vil den være mellem 70 og 82 m/s, hvilket svarer til 250 og 300 km/t. Tiphastigheden afhænger ikke af rotorstørrelsen, så selvom møllerne med tiden bliver større, kan det ikke forventes, at tiphastigheden af den årsag øges. De fleste moderne møller kører med næsten konstant tiphastighed, da generatoren følger elnettets frekvens.

Derudover kan det nævnes, at det primært er omdrejningshastigheden, som er styrende i forhold til oplevelsen af hastigheden af møllen. Store moderne vindmøller bygges med en meget lav omdrejningshastighed.

Isslag

For ikke at overbelaste vinger mv. stoppes møllerne ved isslag. Der er desuden samme krav til forsøgsmøllers sikkerhed som til andre møller.

Placering på land eller på vand

Vindmølleprototyper skal opstilles og afprøves i områder, hvor store komplekse elementer i terrænet ikke må have indflydelse på målingerne, men hvor landskabsruheden skal være det dominerede element. Det vil sige, at der ønskes en enkel topografi, hvor der er veldefinerede vindforhold, men hvor landskabselementer, som eksempelvis skov ikke har en dominerende effekt på målingerne.

Begrebet ruhed bruges til at beskrive vindforholdene i et landskab, og bestemmes ud fra de forskellige elementer, der er i landskabet f.eks. skov, læhegn og bygninger. En høj ruhedsklasse på 3 til 4 beskriver landskaber med mange træer eller bygninger, mens en havoverflade har ruhedsklassen 0.

Det er nødvendigt i forhold til afprøvning af prototypen med en høj middelvind for at få store belastninger på møllen, således at den som helhed kan afprøves grundigt under hårde betingelser.

Der bør samtidig i et udvalgt område være mulighed for, at der i visse vindretninger er komplicerede vindforhold med højere turbulens, så de kraftigere påvirkninger kan bidrage til at påvise eventuelle svagheder i dimensioneringen af prototypen.

De bedst egnede arealer er åbne vestjyske terræner /vestvendte kyster samt områder med stor ruhed. Disse arealer er typisk beliggende i et bælte langs den jyske vestkyst ca. 0-40 km fra kysten. Et ideelt område har én sektor fra vest med en ruhedsklasse på 1-1,3 og med en ruhedsklasse fra de øvrige sektorer på mellem 1-2. Havet som landskabstype har en ruhedsklasse på 0, og vinden på havet giver derfor ikke den turbulens og kompleksitet, der er nødvendig for afprøvningen af en prototype.

Herudover skal tilgængeligheden til protyperne være enkel, hvilket kan opnås på land, men ikke vil kunne opnås på havet.

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen oplyser at ovenstående baserer sig på oplysninger fra Risø DTU og Vindmølleindustrien. Klima- og Energiministeriet er enige i, at havvindmøller testes på land.

Skygge og refleks

En nabo til testcenteret er bekymret for sundhedsrisikoen ved den konstante lyspåvirkning fra reflekterende møllevinger og spørger til dokumentation for møllernes indflydelse på helbredet.

Skygger kan være en betydelig gene for naboer. Gener fra vindmøller som følge af skyggekast fra vingerne er vokset markant gennem de senere år i takt med, at møllerne er blevet større.

Genernes omfang afhænger udover af de meteorologiske forhold, for så vidt angår sol og vind, især af antallet af møller i en gruppe og deres placering i forhold til nabobeboelserne samt af de topografiske forhold og af møllernes rotordiameter.

Generne bør ligesom støjgener vurderes i forhold til både beboelse og udendørs opholdsarealer som haver og terrasser m.v. i umiddelbar tilknytning til beboelsen.

Der er ikke indført danske normer for, hvor store gener fra skyggekast en vindmølle må påføre naboerne. I Sverige er der fastsat en maksimumsanbefaling på 10 timer om året, statistisk vægtet for så vidt angår de meteorologiske forhold. I Tyskland er der fastsat en maksimumsgrænse på 30 timer om året uden hensyn til de meteorologiske forhold.

Energi- og Miljø Data har udarbejdet et Edb-program, WindPRO, Shadow, for beregning af skyggekast fra enkeltstående vindmøller og fra vindmøllegrupper. Programmet muliggør skyggekastberegninger uden hensyn til de meteorologiske forhold (Worst case) og beregninger, hvor der er taget hensyn til sandsynligheden for skyggekast som følge af de meteorologiske forhold (Real case eller reel skyggetid).

Ved anvendelse af reel skyggetid kan der tages hensyn til, at skyggekast forekommer oftere i sommermånederne end i vintermånederne. Det anbefales derfor, at det ved planlægningen for vindmøller sikres, at nabobeboelser ikke påføres skyggekast i mere end 10 timer om året, beregnet som reel skyggetid efter WindPRO, Shadow-programmet eller et tilsvarende program.

Der er i forbindelse med VVM redegørelsen lavet beregninger med WindPro og der er i lovforslaget § 13 indsat en grænse for skyggekast ved naboer på 10 timer om året.

I. Socioøkonomiske forhold

Erstatning og ekspropriation

Thisted Kommune anfører i sit høringssvar, at der skal tages hensyn til berørte lodsejeres behov i forhold til kompensation, tilvejebringelse af erstatningsarealer, adgang til området mv. I andre høringssvar nævnes det, at det mangler at blive belyst, i hvilket omfang man kan forvente at modtage kompensation for rådighedsindskrænkelser. I et andet svar nævnes det, at det bør være frivilligt, om man vil have sin jord eksproprieret inden for området.

Realiseringen af anlægget foregår via en ekspropriation, og det afklares i den forbindelse, hvem der er omfattet af ekspropriationen, og om der skal udbetales erstatning. Derudover er der mulighed for at søge om erstatning efter Lov om fremme af vedvarende energi. Det vil blive undersøgt, om arealerne til testcenteret kan tilvejebringes ved mageskifte eller jordfordeling, jf. anlægslovens §15 stk. 1.

Den fældning, der skal gennemføres af hensyn til vindfeltet, kommer ikke til at have omkostninger for de enkelte lodsejere. Forudsat at det er foreneligt med driften af testcenteret, kan hidtidige aktiviteter i området, herunder landbrugsdrift fortsætte.

J. Andet

Nationalpark Thy

Friluftsrådet ser gerne, at Nationalpark Thy på sigt udvides mod nordøst og bl.a. kommer til at omfatte områderne Bulbjerg, Hjørdemål, Vejlerne og de kystnære områder i Jammerbugt Kommune. Friluftsrådet finder i den forbindelse, at testcenterets i væsentlig omfang vil ødelægge mulighederne for reelt at udvide nationalparken, da testcenteret vil give en visuel forurening og stort set udelukke den særlige vildmarksoplevelse, som er så unik for Nationalpark Thy. Et andet høringssvar ser også gerne arealer inddraget i nationalparken.

Nationalpark Thy udgør ca. 24.400 ha og strækker sig i et op til 12 km bredt bælte langs vestkysten fra Hanstholm i nord til Agger i syd. Den korteste afstand fra nationalparken til testcenteret er ca. 8 km. Regeringen har ikke planer om at udvide Nationalpark Thy, som blev

oprettet i 2008. Oprettelsen af Nationalpark Thy har i øvrigt taget udgangspunkt i en anbefaling fra Wilhelm-udvalget (2001), hvor der kun blev peget på hede- og klitlandskaber mellem Hanstholm og Agger.

Bilag 1

Reference (Akt nr i Miljøcenter Århus)	Navn	Støtter lovforslaget	Utilfreds med lovforslaget	Forslag til ændringer i lovforslaget	"fælles indsigelsen"	Screening af arealer og alternativer på land	Stort sammenhængende naturområde med stilhed og nattemørke	Alternativer på havet	Konkrete alternativer	Socioøkonomiske forhold	Skovrydning, Co2 regnskab m.m.	Erstatningsskov	Erstatningsnatur og kvaliteten af den	Processen	Ekspropriation og erstatning	VVM-redegørelsens kvalitet	Forholdet til EU reglerne	Visualiseringer	Støj (generelt, WHO, infralyd og lavfrekvent)	Natur	Fugle	Flagermus	Krondyr	Grundvand	Andre miljøpåvirkninger	Andet m.m.
Fælles indsigelsen						1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
159	Peter Rørdam	1																								
160	Thomas S. Jeppesen	1	1																							
161	Kjeld G. Kudsk på vegne af ejer af Klitvejen 81, 90 – Skræddergården A/S, Hjardemål Klit	1													1											
162	Karsten Høeg-Mikkelsen	1	1																							
163	Daniel Pedersen	1																		1	1		1		1	
165	Else Birgitte Andreasen og Jens Holmstrøm Bak	1	1																							
168 - Thisted Byråd	Thisted Byråd	1								1	1			1						1					1	
169	Preben Jensen Søgaard	1	1	1																						
170	Else Hove	1						1											1	1						
171	Anders Bundgaard	1	1							1	1	1		1	1	1			1	1						
172	Birgitte og Lars Ballebye Jensen	1				1					1								1					1		
173	Olaf Haahr	1	1																							
174	Peter Drewsen Fredsted	1	1																							
175	Karen Margrethe Munksgaard og Knud Munksgaard																									
176	Gérard Lerhmann	1	1																							
178	Hans Svanholm	1	1																							

213	Lise Maria Svanholm	1	1																
214	Michael Perlmutter	1	1																
215	Fred Callisen	1	1																
216	Peter Smærup	1	1																
217	Henrik Mørch	1	1																
218	Peter Svanborg Sloth	1	1																
219	Nina og Tage Sørensen	1	1																
220	Mikael Dahl	1	1																
221	Peter R. Koefoed (L)	1	1																
222	Casper Udemark	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
223	Marie Søgaard	1	1																
224	Signe Krog Pedersen	1	1																
225	Inge Meldgaard	1	1																
226 Dansk Energi	Dansk Energi / Stine Grenaa Jensen	1	1																
227	Ulrik Iversen	1	1																
228	Julie Perch Nielsen	1	1																
229	Sonny Andersen	1	1																
230	Charlotte Frost	1	1																
231	Helene Rée	1			1		1					1							
232	Helen M. Pedersen	1	1																
233	Hildur Jackson	1	1																
234	Latika Anna Mikkelsen Gjerding	1	1																
235	Lasse Middelboe	1	1																
236	Julie Rix Bagger	1	1																
237	Cordelia Kirsebom	1	1																
238	Marie Louise H.L. Geleff	1	1																
239	Lisbeth Agersnap Sørensen	1			1	1		1		1									
240	Ib Skov Rasmussen	1	1																
241	Jannie Egebo	1	1																
242	Odd Guldbrandsen	1	1																
243	Christian Svanholm		1	1		1			1		1	1		1					1
244	Jens Hornshøj Andersen	1	1																
245	Vibeke Svanborg Pedersen	1	1																
246	Jens Jørgen Henriksen	1								1									
247	Carsten Laursen	1	1																
248	Bodil Hvelplund	1	1																
249	Jean Thierry	1	1																
250	Christian Hole	1	1																
251	Marianne Brøchner	1	1																
252	Anna Kvist	1												1					

254	Lene Rix Flarup og Mogens Bagger	1	1	1			1	1	1	1	1	1							1
255	Poula Guldbrandsen	1	1																
256	Fransiska Salling Sønder	1		1						1									
257 Aktive Dyrerettigheder	Aktive Dyrerettigheder v/ Bente Jørgensen	1		1			1	1		1	1		1	1	1				1
258	Claus Jensen	1	1																
259	Kim Kirsebom	1		1						1									
260	Ejnar Dahl Jensen	1		1	1	1	1						1	1					
261	Daniel Radtleff	1	1																
262	Karsten Cramon	1	1																
263	Sven Ingvarsen	1		1						1		1							1
264	Bente Kirketerp-Møller Pedersen	1	1																
265	Allan Buchtrup Nielsen	1	1																
266	Jochum Kirsebom	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1			
267	Frans Bennetsen	1	1	1	1			1	1	1									
268	Ulla Missel	1	1																
269	Nils Torp	1	1																
270	Lene Rix Flarup og Mosens Bagger	1	1																
271	Allan og Susanne Lohmann																		
272	Anne Grethe Schjær Pedersen	1	1																
273	Poul Meldgaard	1		1		1				1									
274	Karenmarie Simonsen & Lars Vibe-Hansen	1	1																
275	Jens Fisker	1	1																
276	Carl Erik-Nielsen	1	1																
278	Gitte Mandrup	1	1																
279	Ole Olsen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
281	Trine Ladegård Jensen	1	1																
283	Signe M. Ingvarsen	1		1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
284 Landsforening for Bedre Miljø	Landsforeningen for Bedre Miljø v/ Henrik Svanholm	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
285	Signe M. Ingvarsen	1	1																
286	Ursula Svendsen	1	1																
287 Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund v/ Ole Roed Jakobsen	1		1				1	1	1			1		1				1
288 DN	Danmarks Naturfredningsforening	1		1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
289	Nini Jolander og Carsten Kirstein	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
290	Pia Knuthsen	1	1																

Bilag 2

Identificerede arealer samt de af Vindmølleindustrien foreslåede arealer.

01 Ved Tranum Klitplantage (ejet af Skov- og Naturstyrelsen)

Store dele af området er udpeget som EF – Habitatområde, hvor de vigtigste grundlag for udpegningen er stabile kystklitter med urteagtig vegetation, dværgbuskvegetation (klithede) og enebær. Området er omfattet af strand og klitfredningslinjen. Store dele af området er udpeget som fredskov. Området fungerer tillige som en militær skydebane, hvor der foregår en overflyvning af området i lav højde.

Arealets beliggenhed og nærheden til kysten gør, at området er vurderet ikke egnet til opstilling af 7-10 prototypevindmøller i primært i nord/sydgående retning.

02 Hvidbjerg (ejet af Skov- og Naturstyrelsen og privatejet)

Store dele af området er udpeget som EF- Habitatområde, hvor de vigtigste grundlag for udpegningen er stabile kystklitter med urteagtig vegetation og dværgbuskvegetation (klithede). Området er delvist fredet og omfattet af strand og klitfredningslinjen. Størstedelen af arealet er fredskov.

Arealet er beliggende inden for Nationalpark Thy planlægningszone 1 og 2, hvor placering af så høje genstande umiddelbart ikke findes at være forenelig med formålet med nationalparken. Arealer er derfor ikke vurderet yderligere.

03 Husby Klitplantage (ejet af Skov- og Naturstyrelsen og privatejet)

Området er beliggende nord for et større sommerhusområde ved Husby. Den kystnære del af området er udpeget som EF-Habitatområde og er omfattet af klitfredningslinjen. Størstedelen af arealet er fredskov.

Området er samtidig beliggende tæt på havet, som har negativ indflydelse på vindindfaldet. Med udgangspunkt i arealets størrelse og beliggenhed blev det vurderet ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller og indgik derfor ikke i det videre arbejde.

04 Læsø Klitplantage (ejet af Skov- og Naturstyrelsen)

Store dele af området er udpeget som EF-Habitatområde, hvor de vigtigste udpegninger er kystlaguner og strandsøer, stabile kystklitter med urteagtig vegetation og dværgbuskvegetation (klithede). En lille del af arealet er fredet. Hele arealet er fredskov. Arealet er primært beliggende øst – vest. Arealet er beliggende på en ø, og deraf besværliggøres transporten til og fra testområdet, og det er uklart, om havnefaciliteterne er tilstrækkeligt store.

Med udgangspunkt i arealets beliggenhed samt placering primært øst - vest blev det vurderet ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller i nord/sydgående retning og indgik derfor ikke i det videre arbejde.

05 Vester Thorup (ejet af Skov- og Naturstyrelsen)

Området er beliggende mellem det gamle fiskeleje Torup Strand i øst og Lild Strand i vest. En mindre del af området er udpeget som EF-Habitatområde, hvor de vigtigste udpegninger er kystlaguner og strandsøer, stabile kystklitter med urteagtig vegetation, dværgbuskvegetation (klithede) og enebær. En lille del af arealet er fredet. Hele arealet er fredskov. Arealet er primært beliggende øst – vest. En lille del af arealet grænser op til EF-fuglebeskyttelsesområdet for de "Østlige Vejler".

Med udgangspunkt i arealets beliggenhed og primære retning øst - vest blev området vurderet ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller i nord/sydgående retning og indgik derfor ikke i det videre arbejde.

06 Østerild Klitplantage (ejet af Skov- og Naturstyrelsen og privatejet)

Området har den størrelse og fortrinsvis den retning, som er påkrævet og er samtidig ikke pålagt væsentlige naturbeskyttelsesinteresser ud over at en del af arealet er fredskov. Området blev besigtiget og efterfølgende vurderet. Udgangspunktet for arbejdet var at finde plads til 10 møller og at undgå ekspropriation, hvorfor der var et krav om 1000 meter til nærmeste nabo. En detaljeret gennemgang af arealet ved Østerild viste, at det kun var muligt at placere 7 møller. For at kunne placere disse 7 møller i nord/sydgående retning viste det sig nødvendigt at ekspropriere ejendomme.

Ud fra en samlet vurdering af alle arealerne viste det, at område ved Østerild var mest velegnet til at arbejde videre med. Især blev der lagt vægt på, at arealerne ikke er pålagt væsentlige naturbeskyttelsesinteresser, dog er en del af arealet fredskov, at relativt få naboer vil blive berørt af

projektet, og at en stor del af arealet er ejet af staten. Hertil kommer, at vindmølleindustrien ud fra tekniske vurderinger fandt arealet interessant.

07 Aabybro / Gjøl (privatejet)

Området grænser op til et EF- fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde, Ulvedybet og Nibe bredning. Ålborg Lufthavn er beliggende ca. 10 km øst for området, og et testcenter med vindmøller op til 250 meter vil påvirke driften af lufthavnen.

Det er vurderingen, at en placering her ikke vil være forenelig med lufthavnsdriften. Arealet er derfor ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller i nord/sydgående retning og indgik ikke i det videre arbejde.

08 Anholt (privatejet)

Området er beliggende i EF-habitatområde, Anholt og havet nord for, og er tillige fredet efter naturbeskyttelsesloven (Ørken). Arealet er beliggende på en ø – og deraf besværliggøres transporten til og fra testområdet, og det er uklart om havnefaciliteterne er store nok.

Med udgangspunkt i arealets beliggenhed samt primære placering øst-vest blev det vurderet ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller i nord/sydgående retning og indgik derfor ikke i det videre arbejde.

09 Skagen Klitplantage (ejet af Skov- og Naturstyrelsen)

Området er beliggende lige syd for Skagen by og gennemskæres af henholdsvis landevejen til Skagen samt tracéet for Skagensbanen. Området er beliggende op til et EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde (Natura 2000 område) Råbjerg Mile og Hulsig Hede og fredningen af Hulsig Hede.

Med udgangspunkt i arealets beliggenhed samt primære placering øst-vest blev det vurderet ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller i nord/sydgående retning og indgik derfor ikke i det videre arbejde.

10 Torup / Nørre Vorupør (ejet af Skov- og Naturstyrelsen)

Området grænser op til en fredning og omfattes af strand og klitfredningslinjen. Størstedelen af arealet er fredskov. Området grænser i nord op til et EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-

habitatområde, Vangså Hede og mod syd, et EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde Ålvand Klithede og Førby Sø. Området gennemskæres af landevejen mod Hanstholm.

Arealet er beliggende inden for Nationalpark Thy, planlægningszone 2 og 3, hvor placering af så høje genstande umiddelbart ikke findes at være forenelig med formålet med nationalparken. Arealer er derfor ikke vurderet yderligere.

11 Syd for Henne Strand / Kærgården (ejet af Skov- og Naturstyrelsen)

Området ligger lige syd for et større sommerhusområde ved Henne Strand. Området er beliggende i fredningen af Kærgården Klitplantage og er beliggende i EF- Habitatområde og er fredskov. Ligger for tæt på havet, som har indflydelse på vindindfaldet. Arealet indgik i besigtigelsen.

Med udgangspunkt i arealets beliggenhed blev det vurderet ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller i nord/sydgående retning og indgik derfor ikke i det videre arbejde.

12 Nord for Henne Strand / Blåbjerg (ejet af Skov- og Naturstyrelsen)

Området er beliggende mellem byerne og sommerhusområderne ved Nymindegab i nord og Henne Strand i syd og et sommerhus/boligområdet ved Lønnestak vest for Nørre Nebel. Området grænser op til EF-fuglebeskyttelsesområde, Ringkøbing Fjord. En mindre del af området er omfattet af Habitatområde og 2 fredninger. Området ligger tæt på havet, som har indflydelse på vindindfaldet. Arealet indgik i besigtigelsen.

Med udgangspunkt i arealets beliggenhed blev det vurderet ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller i nord/sydgående retning og indgik derfor ikke i det videre arbejde.

13 Hjardemål Klitplantage (ejet af Skov- og Naturstyrelsen og privatejet)

Området er beliggende lige nord for det område, som nu er foreslået som nationalt testcenter. Området er beliggende primært øst – vest og tæt på havet, som har indflydelse på vindindfaldet. En del af området er fredskov, og et lille område er udpeget som EF-habitatområde. Der er ligeledes en mindre fredning inden for området.

Med udgangspunkt i arealets beliggenhed tæt på Østerild blev det inddraget i arbejdet med Østerild, indtil den endelige placering blev fastlagt. Arealet blev besigtiget sammen med området ved Østerild. Det blev samtidig vurderet, at arealet ikke var hensigtsmæssigt for et nationalt testcenter sammenlignet med en placering ved Østerild.

14 Nystrup (ejet af Skov- og Naturstyrelsen)

Området er beliggende øst for Klitmøller inden for Nationalpark Thy. Området er fredskov og en mindre del af området er udpeget som EF-habitatområde.

Området er placeret i primært planlægningsområde 3, dog med mindre arealer inden for område 1 og 2. En placering her findes at stride mod formålet med nationalparken, hvor placering af så høje genstande umiddelbart ikke findes at være forenelig med formålet med nationalparken. Arealet er derfor ikke vurderet yderligere.

En gennemgang af de af Vindmølleindustrien foreslåede arealer

15 Nørhede (privatejet)

Området er et mindre landbrugsareal, som ikke opfylder kravet til arealets størrelse. En stor del af området er omfattet af EF-fuglebeskyttelses og EF-habitatområdet for Nissum Fjord. Området ligger syd for sommerhusområdet Nørhede og øst for byen Sønder Nissum.

Arealet indgik i besigtigelsen. Området har kun kapacitet til opstilling af op til et par møller og dermed ikke egnet til opstilling af 7-10 vindmøller. Det blev vurderet ikke egnet til national testplads, og derfor indgik arealet ikke i det videre arbejde.

16 Filsø (privatejet)

Området er et større landbrugsareal, hvor industrien vurderede, at det vil være muligt at opsætte op til 7 møller. Området er beliggende inden for et EF-fuglebeskyttelses og EF-habitatområde ved Filsø. Idet Filsø fortsat havde industriens interesse, blev der foretaget en umiddelbar vurdering af mulige påvirkninger af de arter og naturtyper, som området er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde for. En uvildig faglig vurdering foretaget af DMU konkluderede, at placering af vindmøller ville skade området bestående af rastende fugle. Især de vigtige forekomster af kortnæbbet gås kan blive påvirket i en grad, så det kan få betydning for artens fortsatte forekomst i området. Filsø er et af de områder i Danmark, der om efteråret huser nogle af de største koncentrationer af specielt rastende gæs, periodevis op til halvdelen af den samlede bestand af kortnæbbet gås, der yngler på Svalbard, og som trækker gennem Danmark.

Som det fremgår af notat om "beskyttelsesinteresser og vindmøller" af 2. feb. 2009, skal en plan/projekt, som væsentligt kan påvirke Natura 2000-områderne, vurderes for konsekvenser på de arter og naturtyper, som områderne er udpeget for at beskytte. Hvis en plan/projekt ønskes gennemført i et Natura 2000 område, skal det dokumenteres, at det ikke skader de arter og naturtyper, som er udpegningsgrundlaget, før den kan gennemføres (omvendt bevisbyrde). Kan skade ikke afvises, kan planen eller projektet ikke gennemføres/vedtages.

På baggrund af rapporten fra DMU blev arealet vurderet ikke egnet til national testplads, og derfor indgik arealet ikke i det videre arbejde.

17 Kallesmærsk Hede (ejet af Forsvarsministeriet)

Kallesmærsk Hede er det største sammenhængende hedeområde i Sydvestjylland beliggende vest for Oksbøl ud til Vesterhavet. Området er udpeget som EF- fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde. Udpegningsgrundlaget er bl.a. tilstedeværelsen af hedehøg, tinksmed og hedelærke samt tilstedeværelsen af odder og en lang række bevaringsværdige naturtyper.

Kallesmærsk Hede anvendes af forsvaret som en integreret del af Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn, der er forsvarets vigtigste terrænområde. Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn er for størstedelen ejet af forsvaret, men der er i de senere år indgået aftale med Skov- og Naturstyrelsen om brugsret til yderligere arealer for at tilvejebringe et øvelsesområde, som imødekommer forsvarets ændrede behov. Det er det eneste af forsvarets skyde- og øvelsesarealer, som har en størrelse, der tillader træning af større enheder såsom bataljoner i næsten "full scale" aktiviteter. Der henvises til notat fra Forsvarsministeriet, som ligger som bilag til notatet "Screening af arealer til brug for en prøvestation for vindmøller". Notatet ligger på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside.

Samlet set har Forsvarsministeriet vurderet, at en opstilling af vindmøller på dette sted vil betyde, at muligheden for at øve realistiske scenarier til understøttelse af personel, der udsendes til internationale missioner afgørende forringes. Forsvarets indsættelse i Kosovo, Irak og Afghanistan har understreget behovet for at kunne gennemføre uddannelse og træning i et udfordrende øvelsesmiljø (scenarier og terrænområder) i overensstemmelse med virkelighedens omskiftelige operationsområder og indsættelsesformer. En begrænsning af øvelsesvilkårene i Oksbøl vil forhindre den fornødne uddannelsesmæssige træning.

På den baggrund udgik arealet.